

Т.І. Шевцова

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1884-5987>

Research ID: 4706336

С.Д. Салтанова

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4828-9339>;

Scopus Author ID: 6506446368

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

**СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТOK КАФЕДРИ ПЕДІАТРІЇ № 2
НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ВАЖЛИВА
СКЛАДОВА У СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНЬОГО ДИТЯЧОГО
ЛІКАРЯ ТА ДОСЛІДНИКА**

T.I. Shevtsova, S.D. Saltanova

Bogomolets National Medical University

**THE STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY OF THE PEDIATRICS
DEPARTMENT №2 AS A CRITICAL COMPONENT IN SHAPING THE
FUTURE PEDIATRIC PHYSICIAN AND RESEARCHER**

Анотація. У статті наведені дані щодо аналізу методологічних та організаційних засад роботи студентського наукового гуртка кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Зазначено, що метою роботи СНГ кафедри є виховання у його членів академізму в навичках науково-дослідної роботи та застосування їх у самостійній діяльності даного напрямку, а також виявлення найбільш здібних і талановитих, схильних до науково-дослідної роботи студентів, які у перспективі стануть науково-педагогічними працівниками та кваліфікованими лікарями-спеціалістами, а до основних його завдань відноситься: залучення до роботи тих студентів, які виявляють інтерес до науково-дослідної роботи та поглиблення своїх знань та умінь з Педіатрії; сприяння в опануванні сучасною методологією наукового пошуку на засадах доказової медицини та навичками проведення самостійних наукових досліджень, принципами академічної доброчесності; розвиток наукового та клінічного мислення, аналітичних здібностей, розширення свого світогляду та ерудиції; стимуляція інтересу до постійного професійного самовдосконалення та закладення основ безперервного професійного розвитку майбутніх дитячих та сімейних лікарів; залучення студентів-гуртківців до участі у дослідженнях за науковим спрямуванням кафедри педіатрії № 2; забезпечення участі гуртківців кафедри в студентських та науково-практичних конференціях, у тому числі,

міжнародних. Описані традиції роботи СНГ та вклад його членів у розвиток педіатричної науки України. Представлені принципи роботи СНГ кафедри, обов'язки наукового керівника СНГ та його старости, участь професорсько-викладацького складу кафедри у роботі СНГ, роз'яснені умови членства у СНГ кафедри педіатрії № 2. Описані основні форми роботи СНГ та планування його діяльності. Викладена основна тематика засідань СНГ, її різноманітність та актуальність. Представлені сучасні формати роботи СНГ. Продемонстровано, що попри карантин під час пандемії COVID-19 та в умовах війни, що триває з росією, СНГ кафедри продовжує працювати за графіком, але в змішаному (оф- та онлайн) режимі. Представлено, що за результатами анкетування випускників нашого Університету, 94,6 % здобувачів вищої медичної освіти зацікавлені в опануванні саме практичних навичок майбутнього дитячого лікаря. Наведені дані щодо участі та досягнень гуртківців у Всеукраїнських студентських конференціях, Всеукраїнській студентській олімпіаді, міжнародних форумах. Окрім наукових заходів, вихованці СНГ кафедри педіатрії № 2 беруть участь у волонтерських та інформаційно-просвітницьких заходах Університету, що сприяє їх становленню як патріотів і небайдужих до чужої біди людей. У статті сформульовані основні висновки та перспективи подальших досліджень. Зазначено, що діяльність СНГ кафедри педіатрії № 2 дає можливість поглибити знання з Педіатрії, отримати досвід науково-дослідної роботи, яка є важливою складовою у становленні майбутнього дитячого лікаря та молодого вченого, сприяє інтелектуальному та професійному зростанню гуртківців.

Ключові слова: студентський науковий гурток, науково-дослідна робота, здобувачі вищої медичної освіти, фахові компетентності

ABSTRACT

This article showed the data analysis of methodological and organizational principles of the work of the student's scientific society of the Department of Pediatrics №2 of the National Medical University named after O.O. Bogomolets. The work purpose of the scientific society is to cultivate proficiency among its members in scientific research skills and apply them during their personal work in this field, also to detect the most gifted and talented individuals with abilities to work in the scientific field, which in perspective would become scientific and pedagogical workers and qualified doctors. The main purposes of scientific society is: to engage those students who show an interest in science and have the need to deepen their knowledge and skills in the Pediatric field; facilitate mastery of nowadays methodology of scientific research on the basis of evidence-based medicine and skills of independent scientific research, principles of academic integrity; development of scientific and clinical reasoning, analytical abilities, expansion of worldview and erudition; stimulation of permanent professional self-development and giving the foundations for continuous professional development of future pediatric and family doctors; involvement of students to participate into scientific research according to scientific directions of Department of pediatrics №2; ensuring

the participation of its members in scientific and practical conferences including conferences with international participation.

Describe the work traditions of the student scientific society and the contribution of its members to the development of pediatric science in Ukraine. Presented the principles of students' scientific society work, obligations of the scientific supervisor and its prefect, involvement of professors and teachers of the department in students' scientific society work, and clarification of conditions of membership. Described main forms of students' scientific society work and planning of future activities. Presented main thematic focus and its variety and relevance, modern formats of work. Demonstrated that despite lockdown during the COVID-19 pandemic and under the circumstances of war with russia, the students scientific society continued its work according to the schedule, but in a mixed(online and offline) format. Based on the results of our university alumni survey, 94,6% of students are interested in acquiring specifically the skills of future pediatric doctors. Provided the data regarding participation and achievements of scientific society members in all-Ukrainian scientific conferences, All-Ukrainian Olympiad, and international forums. Aside from the scientific work, students of the Department of Pediatrics № 2 participate in both volunteer and scientific-enlightening events at our university, which contributes to their development as patriots and people who are not indifferent to the misfortune of others. This article formulated the main conclusions and perspectives of future research. It is noted that the work of students in scientific society gives abilities to deepen their knowledge in Pediatrics and to gain the experience of research, which is an important component in the formation of the future pediatric doctor and young researcher, facilitating the intellectual and professional growth of students.

Вступ. У роки пандемії та триваючої війни з росією особлива увага приділяється якості підготовки медичних працівників. Від цього залежить якість надання медичної допомоги населенню країни у вкрай складних умовах сьогодення. У зв'язку з цим заклади вищої медичної освіти вживають усіх необхідних заходів щодо поліпшення навчального процесу та опанування здобувачами вищої освіти спеціальними та загальними компетентностями майбутнього дитячого лікаря і молодого вченого [1]. Адже, як підкреслював видатний український вчений-педіатр, член-кореспондент НАН України, НАМН України, професор Сідельников В.М.: «Сам діагностичний та лікувальний процес по суті має певні риси наукового дослідження».

Отже, сучасна підготовка здобувача вищої медичної освіти за спеціальністю «Медицина» та «Педіатрія» має за мету досконале опанування профільними навчальними дисциплінами, серед яких важливе місце займає саме Педіатрія, завданням якої є отримання ґрунтовних знань і умінь щодо діагностики, лікування та профілактики дитячих хвороб. Саме це сприяє формуванню цілісної системи професійних компетенцій майбутніх дитячих та сімейних лікарів, як лікарів-універсалів.

Безумовно, важливою складовою у цьому процесі є участь здобувачів вищої медичної освіти у роботі студентського наукового гуртка на профільних кафедрах, що дає їм можливість суттєво поглибити і покращити знання з Педіатрії, удосконалити свої практичні навички, отримати перший досвід наукового пошуку, публічного виступу і обговорення його у колі гуртківців.

Саме під час виконання першої дослідницької наукової роботи майбутні дитячі лікарі мають продемонструвати свої інтелектуальні можливості майбутнього науковця та лікаря, сформулювати ідею та дизайн наукового дослідження та обґрунтувати отримані результати. Тобто, така науково-дослідна робота формує у здобувачів вищої медичної освіти потребу в опануванні додатковими знаннями й вміннями, активує їх творче мислення, а також сприяє вихованню відповідальності та вмінню відстоювати свою думку у процесі доповіді або наукової дискусії [2, 3].

Крім того, студентський науковий гурток, безумовно, є важливим чинником формування професійних компетенцій майбутнього лікаря [3].

Ми згодні з Мироненко О.В. та співавт. (2023) в тому, що це формує у студентів інтерес і потребу до наукового розвитку, сприяє науковій самостійності, підвищенню організованості, свідомого ставлення до навчання, поглибленню й закріпленню отриманих у процесі навчання знань, а особливо: спілкуванню та комунікації з однолітками та однодумцями[4].

Важливо, що майбутній дитячий лікар вже під час свого університетського етапу навчання знайомиться з основами науково-дослідної роботи, формує свої перші наукові прихильності та засади наукового пізнання у певній науковій сфері Педіатрії на засадах доказової та персоніфікованої медицини.

Саме такими принципами керується викладацький колектив кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (завідувач кафедри – член-кореспондент НАМН України, професор Волосовець О.П.) у забезпеченні роботи студентського наукового гуртка нашої кафедри, яка тривалий час є опорною серед інших педіатричних кафедр.

Метою нашого дослідження є аналіз методологічних та організаційних засад роботи студентського наукового гуртка кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця в отриманні спеціальних та загальних компетентностей здобувачами вищої освіти з Педіатрії за спеціальністю 222 «Медицина».

Теоретична частина. У головному освітньому закладі вищої медичної освіти – Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця студентський науковий рух традиційно об'єднаний у студентські наукові гуртки і Студентське наукове товариство імені О.А. Киселя, що стали невіддільною частиною освітнього процесу у НМУ та становлення особистості майбутнього лікаря і дослідника.

Згідно «Положення про студентський гурток Національного медичного університету імені О.О. Богомольця»: «Студентський науковий гурток (далі – СНГ) є добровільним об'єднанням студентів для опанування навичок

проведення наукових досліджень та поглибленого вивчення дисципліни, які спроможні успішно поєднати таку діяльність із навчанням у вільний від занять час (або спеціально наданий час). СНГ є об'єднанням студентів, що займаються науковою діяльністю на некомерційній основі. СНГ покликані стимулювати активну творчу працю студентів у процесі навчання і опанування спеціальністю, виявляти серед студентів найобдарованіших, створювати умови для їх творчого зростання». [5].

Метою роботи СНГ кафедри педіатрії № 2 є виховання у його членів академізму в навичках науково-дослідної роботи та застосування їх у самостійній діяльності даного напрямку, а також виявлення найбільш здібних і талановитих, схильних до науково-дослідної роботи студентів, які у перспективі стануть науково-педагогічними працівниками та кваліфікованими лікарями-спеціалістами.

Основними завданнями СНГ кафедри педіатрії № 2 НМУ є:

- залучення до роботи тих студентів, які виявляють інтерес до науково-дослідної роботи та поглиблення своїх знань та умінь з Педіатрії;
- сприяння в опануванні сучасною методологією наукового пошуку на засадах доказової медицини та навичками проведення самостійних наукових досліджень, принципами академічної доброчесності;
- розвиток наукового та клінічного мислення, аналітичних здібностей, розширення свого світогляду та ерудиції;
- стимуляція інтересу до постійного професійного самовдосконалення та закладення основ безперервного професійного розвитку майбутніх дитячих та сімейних лікарів;
- залучення студентів-гуртківців до участі у дослідженнях за науковим спрямуванням кафедри педіатрії № 2;
- забезпечення участі студентів-гуртківців кафедри в університетських та міжуніверситетських конференціях, щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання педіатрії» – Сідельниківських читаннях, конкурсах наукових студентських робіт тощо.

На кафедрі педіатрії № 2 НМУ існують давні традиції роботи студентського наукового гуртка як важливої складової у становленні майбутнього дитячого лікаря та молодого вченого. Вони закладались такими видатними вченими-педіатрами, завідувачами кафедри госпітальної педіатрії Київського медичного інституту імені академіка О.О. Богомольця (нині кафедра педіатрії № 2 НМУ) як членом-кореспондентом АМН СРСР, професором Хохол О.М., професором Руднєвим І.М. та членом-кореспондентом НАН та АМН України, професором Сідельниковим В.М., які постійно приділяли увагу якісній підготовці педіатричних кадрів та оновленню професорсько-викладацького складу кафедри.

З-поміж колишніх гуртківців кафедри нараховується понад 20 докторів, кандидатів медичних наук та докторів філософії за спеціальністю «Педіатрія». Серед нинішніх професорів та викладачів, членами СНГ кафедри

госпітальної педіатрії КМІ (нині кафедри педіатрії № 2 НМУ) свого часу були: член-кореспондент НАМН України, професор Волосовець О.П., професори: Казак С.С., Кузьменко А.Я., Руднєв О.М., Прохорова М.П., Кривоустов С.П., д.м.н. Макаренко М.О., доценти Срібний М.М., Шафаренко Г.В., Пашун Т.В., Мігаль В.Г., Терещенко Н.М., Царьова Н.М., Черній О.Ф., Мозирська О.В. та інші.

Кожен з керівників СНГ кафедри педіатрії № 2 НМУ (доц. Макаренко М.О., доц. Шевцова Т.І.) активно і творчо працювали зі студентами-гуртківцями й ділились та продовжують ділитися з ними своїми знаннями і великим практичним досвідом та прищеплюють вихованцям навички наукового пошуку та принципи академічної доброчесності.

Науковий керівник СНГ має здійснювати ефективний менеджмент щодо роботи гуртка та разом із завідувачем кафедри й іншими викладачами несе відповідальність за результати його діяльності, звітує згідно з планом засідань на методичних нарадах кафедри наприкінці кожного семестру і готує матеріали до загального наукового звіту кафедри наприкінці навчального року. Усі матеріали щодо роботи гуртка кафедри постійно оприлюднюються на сайтах кафедри та Університету.

Староста гуртка допомагає керівнику СНГ у всіх організаційних і поточних питаннях його роботи. Він обирається студентами-гуртківцями на першому засіданні СНГ на початку навчального року. Членом наукового гуртка нашої кафедри може стати кожен студент НМУ, який бере активну участь у його діяльності та постійно присутній на його засіданнях. Важливим елементом демократизму діяльності нашого гуртка є прийняття до його лав усіх зацікавлених студентів НМУ незалежно від курсу та факультету, зокрема й іноземних громадян. У пандемічні часи, коли більшість засідань гуртка проводилось у дистанційному форматі, до його засідань долучались і брали активну участь студенти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету. Таку добру традицію ми зберігаємо і нині у воєнні часи.

Це дозволяє студентській молоді із різних медичних вишів та країн активно спілкуватися у формальних та неформальних обставинах, взаємозбагачуватися новими знаннями й формувати дружні відносини на майбутнє. Зазначимо, що у перспективі це буде сприяти формуванню спільних наукових досліджень та міжуніверситетській кооперації. Особливо яскраво це проявляється під час участі наших вихованців у традиційних щорічних Сідельниковських читаннях, коли вони очолюють або в онлайн-форматі залучені до роботи у наукових секційних засіданнях.

Також викладачі кафедри педіатрії № 2 НМУ разом зі своїми вихованцями активно долучаються до різноманітних наукових, волонтерських та інформаційно-просвітницьких заходів університетського Студентського наукового товариства імені О.А. Киселя та медичного факультету № 3 НМУ, таких як: педіатричні брейн-ринги, вікторини «Що? Де? Коли?», університетський «День донора» тощо.

Таким чином, участь у роботі СНГ сприяє становленню наших вихованців не тільки як майбутніх лікарів та дослідників, але й патріотів і небайдужих до чужої біди людей.

Щорічно в СНГ кафедри педіатрії № 2 НМУ займаються до 30–40 студентів. Серед них найбільш активними, як правило, є студенти старших курсів НМУ, які, вочевидь, більш усвідомлено підходять до свого інтелектуального та професійного зростання.

Основними формами роботи СНГ кафедри педіатрії № 2 є загальні засідання з актуальних питань педіатрії та неонатології та активна практична робота здобувачів вищої медичної освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця та інших закладів вищої медичної освіти на клінічних базах кафедри під проводом керівника гуртка та найбільш досвідчених викладачів кафедри щодо обстеження і клінічного розбору найскладніших хворих.

Проведення засідань СНГ щомісяця згідно з планом, що заздалегідь затверджується на засіданні кафедри на початку поточного навчального року та оприлюднюється на сайті кафедри, сприяє сталому поглибленню студентами-гуртківцями теоретичних знань і практичних навичок з Педіатрії. Це також дисциплінує здобувачів вищої медичної освіти й формує у них перші навички науково-дослідницької роботи та академічної доброчесності, спілкування у науковому колективі однодумців, підготовку оглядів літератури з актуальних питань сучасної Педіатрії.

Як правило, тематика засідань СНГ різнопланова і відображає сучасні виклики, що постають перед педіатричною наукою і практикою. Велику зацікавленість гуртківців викликає така тематика засідань СНГ: Профілактика внутрішньоутробного інфікування плоду; Збір матеріалу для наукового дослідження, біостатистична обробка результатів дослідження; Актуальні проблеми дитячої алергології; Алергічні ураження шкіри у дітей; Методи біостатистики у педіатрії; Адаптація дітей, народжених від хворих на COVID-19 матерів; Особливості респіраторної терапії у передчасно народжених дітей; Гіпербілірубінемії у немовлят; Корекція геморагічного синдрому у дітей.

Під час засідань студенти активно виступають з доповідями щодо власних досліджень, оглядами літератури та демонстраціями складних клінічних випадків.

Заняття в СНГ кафедри педіатрії № 2 НМУ охоплюють як теоретичні засідання, так і клінічні обходи. Теоретична частина присвячується найбільш актуальним питанням сучасної педіатрії (особлива увага приділяється проблемам неонатології, дитячої алергології, кардіології, інфектології). На засіданнях гуртка розглядаються складні клінічні випадки (у тому числі ВІЛ-інфекція та COVID-19 у новонароджених), питання сучасної методології наукового дослідження, обговорення перших наукових праць студентів-гуртківців, огляди літератури тощо. Важливе місце займає робота з гуртківцями у контексті прищеплення їм принципів академічної доброчесності.

Засідання СНГ кафедри включають різноманітні сучасні формати роботи: засідання в режимі офлайн на клінічних базах кафедри, онлайн-конференції щодо запланованих наукових тем, у тому числі розширені сумісні засідання з членами СНГ інших кафедр Університету, зокрема кафедри акушерства та гінекології № 2, № 3 НМУ та кафедрою педіатрії № 4 НМУ.

Попри карантин під час пандемії COVID-19, СНГ кафедри педіатрії № 2 НМУ продовжував працювати за графіком, але в дистанційному форматі. Необхідно зазначити, що виклики сьогодення опосередковано сприяли підвищенню рівня опановування викладачами та студентами сучасними інформаційними та онлайн-технологіями, що суттєво розширило можливості наукового пошуку, познайомило студентів зі штучним інтелектом, дозволило поліпшити їх комунікативні якості у сфері науково-дослідницької діяльності.

При проведенні засідань СНГ ми врахували значну зацікавленість здобувачів вищої медичної освіти саме у практичній складовій їх підготовки, що було підтверджено анкетуванням наших вихованців, за результатами якого 94,6 % від кількості опитаних студентів наголосили на необхідності глибшого оволодіння практичними навичками [6].

Отже, не випадково, що найбільшу популярність у них мали тематичні тренінги та майстер-класи із залученням найбільш досвідчених викладачів кафедри, які допомагають студентам в оволодінні практичними навичками та засадами наукового пошуку. Необхідно зазначити, що кожен викладач нашої кафедри є спеціалістом в певній науковій сфері та має повну можливість проконсультувати й надати необхідну і компетентну допомогу студентів-гуртківцю з практичних та наукових проблем. Важливим розділом роботи СНГ є тренінг студентів-гуртківців 6-го курсу до складання іспиту OSCE-2 на станції «Початкова та реанімаційна допомога новонародженим». На засіданнях гуртка студенти ознайомлюються та опановують навички надання невідкладної допомоги дітям, сучасні методи алергодіагностики: FeNo -тестом та Prick-тестом, вчать проводити спірометрію.

Окрім того, співробітниками кафедри проводяться зі студентами-гуртківцями клінічні обходи, поточні консультації студентів-гуртківців щодо виконання ними наукових робіт, зокрема й у дистанційному форматі. Заняття СНГ проводять викладачі кафедри, які мають значний досвід педагогічної та наукової діяльності. Результати роботи студентів-гуртківців щорічно публікуються у наукових часописах НМУ, зокрема в «Українському науково-медичному молодіжному журналі».

Щорічно кафедра педіатрії № 2 НМУ активно готує студентів для участі як у Всеукраїнських студентських конференціях, так і у міжнародних форумах. У 2019 році вихованка нашого гуртка Лілія Корх (згодом аспірант нашої кафедри) перемогла на Всеукраїнській студентській олімпіаді з Педіатрії.

А у 2023 році студентка 5 курсу медичного факультету № 2 НМУ Дар'я Ясиновська, яка є активним членом СНГ кафедри педіатрії № 2, взяла участь у роботі 18-го Варшавського міжнародного медичного конгресу, що відбувся

21–23 квітня 2023 року у Варшавському медичному університеті, який має договір про співпрацю та студентські обміни з НМУ. Вона представила роботу «Clinical case of oral allergic syndrome in a child with birch allergy», яка була виконана під науковим керівництвом асистента кафедри, доктора філософії Марії Кривопустової. Оральний алергічний синдром, або синдром пилково-харчової алергії є IgE-опосередкованою алергічною реакцією негайного типу, що спричинена перехресною реакцією між пилом і антигенами харчових продуктів, таких як фрукти. В Європі поширеність цього синдрому серед пацієнтів з алергією на пилок сягає майже 50 %. Саме цьому і був присвячений розгляд даного клінічного випадку, який продемонстрував сучасні можливості молекулярної алергології дитячого віку та викликав значну зацікавленість учасників форуму. Цей напрямок відповідає сучасним підходам персоналізованої педіатрії та покращенню якості життя дітей. Він і надалі буде у фокусі уваги наукових досліджень кафедри та гуртківців.

Також студенти-гуртківці неодноразово займали призові місця та перемагали в конкурсі студентських робіт НМУ. Активна робота в СНГ дала змогу багатьом нашим вихованцям отримати рекомендацію щодо навчання в аспірантурі та сприяла їхньому подальшому науковому зростанню і професійному становленню.

Наукова діяльність студентів також мотивується у НМУ отриманням додаткових балів до рейтингу випускника при його направленні на проходження інтернатури та працевлаштуванні.

Студенти, які беруть активну участь у роботі СНГ є для закладів вищої медичної освіти дієвим резервом оновлення наукових і науково-педагогічних кадрів у майбутньому.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Таким чином, діяльність СНГ кафедри педіатрії № 2 спрямована, перш за все, на формування у студентів-гуртківців навичок наукового пошуку, публічних доповідей і наукової дискусії. Важливою складовою роботи СНГ також є поглиблення та удосконалення знань з Педіатрії як необхідної складової формування у майбутніх лікарів засад їх безперервного професійного розвитку. Одже, науково-дослідна робота студентів у НМУ активно стимулює їх особистісне й інтелектуальне зростання, позитивно впливає на якість професійної підготовки та дозволяє поглибити знання і спеціальні та фахові компетентності, практичні навички, рівень підготовки до складання іспитів OSCE-2 і спонукає здобувачів вищої медичної освіти до постійного самовдосконалення.

Конфлікт інтересів. Автори декларують відсутність конфлікту інтересів при виконанні цього дослідження.

Ступінь участі авторів:

Шевцова Т.І. – розробка концепції, проектування; збір даних дослідження; підготовка рукопису.

Салтанова С.Д. – розробка концепції, проектування; аналіз даних дослідження; рецензування; підготовка рукопису.

Список літератури

1. Кучин Ю.Л., Лимар Л.В. Деякі особливості підготовки майбутніх докторів філософії – медиків в Україні за умов війни з росією (на прикладі викладання курсу іноземної мови). Медична освіта. 3 (Груд 2023), – № 3 – С.149–155. DOI <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2023.3.14063>
2. Хміль О.В. Удосконалення методів науково-дослідницької роботи студентів у сучасних умовах / О.В. Хміль, Л.Ф. Каськова, Д.О. Хміль [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю, 7 лютого 2019 р. – Полтава, 2019. – С.235-236.
3. Хміль О.В., Каськова Л.Ф., Хміль Д.О., Новікова С.Ч., Сілкова О.В., Уласевич Л.П., Амосова Л.І. / Студентський науковий гурток як важливий чинник формування професійних компетенцій майбутнього лікаря. Перспективи та інновації науки. (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). – 2023. – № 1 (19). – С. 553–5633.
4. Мироненко О.В., Саніна Н.А., Турлюн Т.Є., Ніколенко Л.М. Студентський науковий гурток як можливість розкриття потенціалу студентів. Медична освіта. 2023 – № 1 – с. 71-75. DOI [10.11603/m.2414-5998.2023.1.13546](https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2023.1.13546) <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2023.1.13546>.
5. Наказ НМУ імені О.О. Богомольця № 660 від 21.09.2021 «Про затвердження Положення про студентський науковий гурток Національного медичного університету імені О.О.Богомольця
6. Experience of training and certification in pediatric disciplines of students majoring in 222 “Medicine” specialty. / O.P. Volosovets, O.M. Naumenko, R.S. Tymbaliuk, S.P. Kryvopustov, N.V. Grischenko, O.V. Mozyrska, I.O. Loginova, T.I. Shevtsova, O.F. Chernii, S.D. Saltanova, O.L. Kovalchuk, M.V. Kryvopustova // November 2023. CHILD’S HEALTH 18(6):446-452 DOI:10.22141/2224-0551.18.6.2023.1632

References

1. Kuchyn, Y. L., & Lyamar, L. V. (2023). Deyaki osoblyvosti pidgotovki maybutnikh doctoriv filisofii - medikiv d Ukraini za umov viiny z rosieu [SOME FEATURES OF TRAINING MEDICAL PHDS IN UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF WAR WITH RUSSIA (ILLUSTRATED THROUGH TEACHING A FOREIGN LANGUAGE COURSE)] Medichna osvita - Medical Education. 3, p.149–155.[in Ukrainian] <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2023.3.14063>

2. Khmil O.V(2019). Udoskonalennya metodiv naukovo-doslidnych robit studentiv u suchasnykh umovach [Improving the methods of scientific research work of students in modern conditions] / O. V. Khmil, L. F. Kaskova, D. O. Khmil, S. Ch. Novikova // Actualni problemy suchasnoi vishoi osvityi v Ukraini: materialy navchalno-naukovoї konferencii z miznarodnoyu uchasty [Actual problems of modern higher medical education in Ukraine: materials of educational scientific conference with international participation, Poltava, 2019. - P. 235–236.[in Ukrainian]
3. Khmil O. V. , Kaskova L. F., Khmil D. O., Novikova S. Ch., Silkova O. V., Ulasevich L. P., Amosova L. I. (2023). Studentskiy naukoviy gurtok yak vazhliivy chinnik formuvannya profesiynich kompetencyi maybutn`oho likarya [Student scientific circle as an important factor in the formation of professional competencies of the future doctor] (Seria "Pedagogia", Seria "Psychologia", Seria "Medicina" - "Pedagogy" Series, "Psychology" Series, "Medicine" Series). – 2023. – No. 1 (19). – pp. 553–563.[in Ukrainian]
4. Myronenko O.V., Sanina N.A., Turlyun T. YE., Nikolenko L.M.(2023) Students`kiy naukoviy gurtok yak mojllyvist` rozkruttya potencialu studentiv[Student scientific society as an opportunity to discover student`s potential]. Medychna osvita- Medical Education. 1 – p. 71-75.[in Ukrainian] DOI 10.11603/m.2414-5998.2023.1.13546
5. Nakaz NMU imeni O.O. Bogomoltsya № 660 vid 21.09.2021”Pro zatverdzhennya Polojennya pro students`kiy naukoviy gurtok Nacional`nogo medychnogo universytetu imeni O.O. Bogomoltsya”[Standart of NMU named after O.O. Bogomolets № 660 21.09.2021 “Approval of the Regulation on the student scientific societies of O.O. Bogomolets National Medical University”] [in Ukrainian]
6. O.P. Volosovets, O.M. Naumenko, R.S. Tsymbaliuk, S.P. Kryvopustov, N.V. Grischenko, O.V. Mozyrska, I.O. Loginova, T.I. Shevtsova, O.F. Chernii, S.D. Saltanova, O.L. Kovalchuk, M.V. Kryvopustova Experience of training and certification in pediatric disciplines of students majoring in 222 “Medicine” specialty. November 2023. CHILD`S HEALTH 18(6):446-452 DOI:10.22141/2224-0551.18.6.2023.1632

Відомості про авторів.

Т.І. Шевцова, кандидат медичних наук, доцент кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця <https://orcid.org/0000-0003-1884-5987>; [Research ID: 4706336](https://orcid.org/0000-0003-1884-5987)

С.Д. Салтанова, кандидат медичних наук, доцент кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
<https://orcid.org/0000-0002-4828-9339>; Scopus Author ID: 6506446368

Information about the authors.

T.I. Shevtsova

PhD, Associate Professor. O.O. Bogomolets National Medical University,
Associate Professor of the Department of Pediatrics №2

t_shevtsova@ukr.net

+380661709272

ORCID: 0000-0003-1884-5987

Research ID: 4706336

S.D. Saltanova

PhD, Associate Professor. O.O. Bogomolets National Medical University,
Associate Professor of the Department of Pediatrics №2

saltanovas@ukr.net

+380966961441

ORCID: 0000-0002-4828-9339

Scopus Author ID: 6506446368

Адреса для контактів. Шевцова Тетяна Іванівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. t_shevtsova@ukr.net